

עפ"ג 51174/05/17 - חאמיס גרבאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

20 יולי 2017

עפ"ג 51174-05-17 גרבאן (אסיר) נ' מדינת ישראל

לפני הרכב כבוד השופטים:

ד"ר רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

בטינה טאובר

תמר נאות פרי

המערער

חאמיס גרבאן (אסיר)

ע"י גב' אסיל מסארוה מקלדה (סנגוריה ציבורית)

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום חדרה (בפני סגנית הנשיא, כב' השופטת פנינה ארגמן) בת"פ 20765-03-17 מיום 9.5.2017.

ההליך בבית המשפט קמא -

1. כנגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות שבוצעו ביום 1.3.2017.
2. ביום 24.4.17 הצדדים הגיעו להסדר טיעון אשר במסגרתו הודה המערער בעובדות כתב האישום המתוקן כדלקמן: ביום האירוע, בין השעות 06:00 עד 11:00 התפרץ המערער לבית המגורים של המתלוננת, לאחר ששבר את הסורג של החלון בקומה התחתונה באמצעות אבן וגרם לעקירתו של הסורג מהקיר. בהמשך, נכנס המערער לבית דרך החלון והחל בחיפוש אחר רכוש. תוך כדי החיפוש זרע המערער הרס רב בבית והזיק לרכוש, בין היתר באמצעות סכין שנטל ממטבח הבית ובאמצעות חתך כריות ומזרנים במטרה למצוא רכוש. במהלך החיפושים מצא המערער באחת הכריות שחתך, קופסת תכשיטים של המתלוננת ובה תכשיטי זהב רבים כולל צמידים, שרשראות, עגילים וטבעות בשווי כולל של עשרות אלפי שקלים.
3. בהתאם לאמור, המערער הורשע בעבירות של התפרצות לבית מגורים - עבירה מכוח סעיף 406(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); גניבה - מכוח סעיף 384 לחוק העונשין; והזיק לרכוש במזיד - מכוח סעיף 452 לחוק העונשין.

טיעוני הצדדים בבית המשפט קמא -

4. במסגרת הטיעונים לעונש הדגישה המשיבה (המאשימה בבית המשפט קמא) את הערכים המוגנים בהם פגע המערער ואת חומרת העבירות, לרבות נוכח עקירת הסורג, ההרס הרב שבדירה והיקף הרכוש שנגנב (אשר לא אותר עד היום). המשיבה עתרה לקביעת מתחם ענישה שנע בין 12 לבין 30 חודשי מאסר בפועל, שלצדמ מאסר על תנאי מרתיע ופיצוי למתלוננת. לגבי נסיבותיו של המערער, הדגישה המשיבה כי המדובר במערער בן 24 שנים, אשר הורשע בעבר, בשנת 2013, בשל עבירות סמים והחזקת נשק שלא כדין ונשפט למאסר של 18 חודשים. עוד הודגש כי

המערער לא ביקש שיוכן בעניינו תסקיר של שירות המבחן בטרם ישמעו הטענות לעונש ולכן לא ניתן לקבל אינדיקציה לגבי המסוכנות הנשקפת ממנו או לגבי אפיקי שיקום. המשיבה ביקשה שיוטל על המערער עונש ברף הגבוה במתחם, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.

5. המערער טען כי המתחם צריך להיות בין 6 חודשי מאסר (אשר ניתן לרצות בעבודות שירות) לבין 12 חודשי מאסר. המערער ביקש להדגיש כי העבר הפלילי שלו אינו קשור לעבירות רכוש, כי הודה בעבירות בתיק הנוכחי כבר בתחנת המשטרה, שיתף פעולה באופן מלא עם החוקרים והביע צער רב על הנזק אשר גרם למתלוננת. עוד נטען כי המערער מסר לחוקרים כי ביקש להסתייע בצד שלישי על מנת להחזיר את הרכוש למתלוננת, אך לאחר שהעביר את הרכוש לאותו צד שלישי, הוא נעצר - והצד השלישי מכחיש מכל וכל את טענת המערער לגבי קבלת הרכוש. עם זאת, טוען המערער כי לאחר שיסיים לרצות את עונשו יפעל להשבת הרכוש למתלוננת או להענקת פיצוי כספי. עוד נטען כי נסיבה לקולא הינה העובדה שהעבירות בוצעו כאשר לא היה איש בבית.

גזר הדין קמא -

6. לאחר שקילת טיעוני הצדדים, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש הינו בין 12 חודשי מאסר בפועל ברף התחתון ועד 30 חודשים מאסר בפועל ברף העליון. בית המשפט קמא הנכבד פירט את שיקוליו לגבי המתחם, לרבות תוך מתן דגש לכך כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים במקרה הנוכחי הייתה במדרג הגבוה, שכן המערער, על מנת לגזול את רכושה של המתלוננת, גרם נזקים רבים בתוך הבית ולכך כי היקף הרכוש שנגנב היה בשווי של עשרות אלפי שקלים. בית המשפט קמא אף סקר פסיקה נוהגת בעבירות דומות.

7. באשר לענישה שבתוך המתחם, בית המשפט קמא שקל לקולא את ההודאה בהזדמנות הראשונה - ומנגד, בית המשפט קמא מצא שלא לקבל את טענת המערער לפיה הוא ניסה להשיב את הרכוש למתלוננת באמצעות הצד השלישי הנטען, ולחומרא שקל את העובדה שהתכשיטים לא הוחזרו למתלוננת וכי היא לא תוכל לקבל פיצוי ממשי לרכוש הרב. בית המשפט קמא אף שקל לקולא את גילו הצעיר של המערער, ומנגד - לחומרא, את ההרשעה הקודמת שלחובתו, וקבע כי יש בכך כדי ללמד על כך שהענישה הקודמת לא השפיעה על המערער ולא הציבה לו גבולות. בית המשפט קמא אף התייחס לכך שאין בפניו תסקיר של שירות המבחן והדבר מקשה על האפשרות לקבוע ממצאים לגבי מידת המסוכנות ואפשרויות השיקום של המערער, וקבע כי במצב דברים זה, על פי הנסיבות, טמון במערער פוטנציאל של מסוכנות.

8. בשקלול האמור, נגזרו על המערער 18 חודשי מאסר בפועל (החל מיום מעצרו, 2.3.2017), מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים (והתנאי הוא שהמערער לא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירה כלפי הרכוש שעונשה שנתיים מאסר ומעלה), ופיצוי למתלוננת בסך ₪ 5,000.

טענות הצדדים בערעור -

9. המערער מבקש להקל בעונשו. לשיטתו המתחם שנקבע אינו הולם וצריך להיות בין 6 חודשי מאסר (אשר ניתן שירוצו בעבודות שירות) לבין 12 חודשי מאסר לכל היותר. בנוסף, טוען הוא כי העונש שהושת עליו חורג משמעותית מהענישה הנוהגת וכי בית המשפט קמא החמיר עמו יתר על המידה, תוך הפנייה לנתונים לגבי מצבו האישי, ובשים לב לכך שהנסיבות אינן חמורות כפי שסבר בית המשפט קמא, לרבות בשל העובדה שההתפרצות בוצעה כאשר לא היה איש בבית.

10. המשיבה סבורה כי אין מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט קמא. לשיטתה, המדובר בעונש הולם נוכח הנסיבות וכי בוודאי שאין הוא סוטה סטייה קיצונית מהמקובל.

דין והכרעה -

11. הואיל ונימוקי הערעור הוגשו רק בפתח הדיון (והתייחסנו לכך במהלך הדיון), שמענו את טיעוני הצדדים בעל-פה ואפשרנו לבאת כוחה של המשיבה להשלים את הטיעון מטעם המשיבה בכתב, ככל שיהא צורך, לאחר שתעין בנימוקי הערעור.

12. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים, מצאנו כי דין הערעור להידחות.

נקדים ונזכיר כי -

"הלכה מושרשת היטב היא כי ערכאת ערעור אינה נוהגת להתערב בעונשים שנגזרו על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין או מקום שבו העונש שנגזר סוטה במובהק מרמת הענישה הנוהגת או הראויה בנסיבות העניין"

ע"פ 322/16 פלוני נ' **מדינת ישראל** (9.10.2016);

וראו אף את ע"פ 5944/13 **סלמאן נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (18.2.2014); ע"פ 1945/13 **אחמד נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (5.10.2014).

המקרה הנוכחי אינו אחד מאותם מקרים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור.

13. באשר למתחם הענישה - ייתכן ומתחם הענישה שנקבע אכן גבוה במידת מה מהמתחם ההולם, כפי שטוען המערער. מחד גיסא, יש לראות כי המדובר בהתפרצות לבית מגורים, תוך גרימת נזק חיצוני לבית לצורך ההתפרצות, תוך גרימת היזק לרכוש אשר בתוך הבית במהלך החיפוש אחר שלל, ותוך גניבת תכשיטים בשווי כספי של עשרות אלפי שקלים - וזאת במובחן ממקרים אחרים בהן ההתפרצות באה לידי ביטוי בכניסה לדלת שאינה סגורה ובנטילת פריטים פעוטי ערך, ללא גרימת כל נזק לבית. כך שהמדובר במסכת חמורה יחסית לאירועים אשר עולים בגדר התפרצות וגניבה במקרים אחרים. מאידך גיסא, בחינת הפסיקה לגבי המתחמים ולגבי העונשים שמושתים בתוך המתחם, מראה כי יש ממש בטענת באת כוחו של המערער לפיה הרף התחתון של המתחם צריך להיות 9 חודשים או אף קצת למטה מכך, ולא 12 חודשים כפי שקבע בית המשפט קמא, והרף העליון צריך להיות 24 חודשים ולא 30 חודשים כפי שנקבע.

14. עוד נוסיף כי בגין עבירה של התפרצות לדירת מגורים וגניבה ממנה מוטלים בדרך כלל עונשי מאסר בפועל, במנעד רחב וגמיש, כאשר ישנם מקרים בהם העונש הינו בן מספר חודשים בודדים (ובמקרים המתאימים ניתן אף לרצותו בעבודות שירות), וישנם מקרים בהם העונש הינו לתקופה של 24 חודשים ולמעלה מכך. נפנה לצורך ההשוואה לכמה דוגמאות בלבד:

רע"פ 7278/10 **שאולוב נ' מדינת ישראל** (10.10.2010) - שם פרץ הנאשם לדירת מגורים לאחר שקרע את הרשת שבחלון, גנב טלפון נייד וברח, ללא גרימת כל נזק - עונשו הוחמר על ידי ערכאת הערעור בבית המשפט המחוזי לכדי 15 חודשי מאסר, ובקשת רשות הערעור נדחתה;

רע"פ 3228/12 **וסילנקו נ' מדינת ישראל** (29.4.2012) - במקרה זה הנאשם התפרץ לדירה (תוך פתיחת דלת שהייתה סגורה אך לא נעולה) וגנב תיק, מחשב נייד, מצלמה, מטען ומסמכים שונים. לנאשם היה עבר פלילי מכביד בתחום עבירות הרכוש והתנהל הליך הוכחות, עונשו הוחמר בבית המשפט המחוזי ל-24 חודשי מאסר, ובקשת רשות הערעור נדחתה;

ע"פ 370/14 + 1592/14 **סלפיתי נ' מדינת ישראל** (25.8.2014) - שם דובר על התפרצות של שניים שחברו יחדיו וביצעו פריצות לבתי מגורים, תוך חיבול בצילינדר של דלת הכניסה או תוך הזזת מצלמת האבטחה שליד הכניסה,

ותוך גניבת מחשבים ניידים כסף ותכשיטים. נקבע כי המתחם לגבי כל מקרה הינו בין 6 לבין 20 חודשים, כאשר על נאשם אחד הושת בסופו של הליך עונש שרוצה בעבודות שירות בשל נסיבותיו ועל הנאשם השני עונש שאינו בר השוואה כיון שכלל עוד עבירות נשק בגין הורשע;

רע"פ 7683/13 **פרלמן נ' מדינת ישראל** (23.2.2014) התברר עניינו של מי שביצע שלוש התפרצויות לדירות מגורים, כאשר בכל אחת בוצעה גם גניבה ובחלקן - נעקר התריס לצורך הכניסה. אושר המתחם שנקבע בבית המשפט השלום בגין כל אחת מעבירות ההתפרצות, שהינו 12 עד 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

15. לכן, דומה כי מתחם העונש ההולם, יכול היה לעמוד בנסיבות המקרה, על עונש שנע בין 9 חודשים לבין 24 חודשי מאסר.

16. עם זאת, ואף אם היה ראוי לקבוע מתחם שונה מעט, לא מצאנו כי העונש שהושת על המערער בסוף ההליך סוטה באופן קיצוני מהעונש שהולם את נסיבות המקרה, את נסיבותיו האישיות ואת שאר הנתונים.

נזכור כי בית המשפט שלערער לא יתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית אף אם המתחם שנקבע אינו "נכון" או כאשר הערכאה הדיונית לא יישמה נכונה את הוראות החוק בכל הנוגע לתיקון 113 לחוק העונשין - ובלבד שהעונש שהושת הינו עונש ראוי (וראו את ע"פ 2626/13 **אלצופי נ' מדינת ישראל** (6.1.2015), שם נקבע כי מתחמי הענישה שקבע בית המשפט המחוזי היו ככל הנראה גבוהים מדי, ועם זאת נפסק כי אין בכך כדי להביא למסקנה כי העונש הכולל שהוטל על המערער שם אינו הולם את חומרת מעשיו.

17. במקרה הנוכחי, בית המשפט קמא שקל כראוי את השיקולים לחומרא ולקולא, תוך מתן דגש להיקף הנזק ולעבר הפלילי של המערער, והעונש שהושת משקף איזון שלא מצאנו להתערב בו, הגם שהעונש משמעותי ונמצא ברף העליון של המתחם והוא בוודאי שאינו מקל.

נפנה בהקשר זה לע"פ 7453/08 **מדינת ישראל נ' אואזנה**, (21.12.2008), לאמור:

"בית המשפט המחוזי צדק גם צדק משהטעים את הצורך בחומרה בענישה בעבירת התפרצות ובעבירות הרכוש בכלל, שהיו - אפשר לומר - למכת מדינה, למקור דאגה וטרזניה לאזרחים רבים ולפגיעה בתחושת ביטחונם. נקל לשער את החוויה הקשה העוברת על קרבנות הפריצה, בשוכם לביתם והנה הפיכת סדום ועמורה בתוכו וחפצים וכסף נעלמו ואינם, ולעיתים קרובות משמעות הדבר היא כי הרכוש יירד לטמיון, שכן העבריין לא יילכד" (דברי השופט א' רובינשטיין ברע"פ 1708/08 **לוי נ' מדינת ישראל** (21.2.2008)).

18. לכן, מצאנו כי יש לדחות את הערעור.

19. בשולי האמור נעיר כי היה מקום לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי משמעותי יותר לנפגעת העבירה. מעבר לשווי הרכוש שנגנב, עצם פריצה לביתו של אדם מצדיקה פיצוי משמעותי שישקף את הנזק שנגרם, ממוני ושאינו ממוני, למי שביתו כבר אינו מבצרו, על כל המשתמע מכך.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשע"ז, 20 יולי 2017, במעמד המערער וב"כ הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

אברהם אליקים, סגן
נשיא

ד"ר רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]

